

VAŽNO
**Ustavom je zajemčeno
pravo na mirno
okupljanje.**

- Javna okupljanja koja su spontana i mirna, bez organizatora, kao neposredna reakcija na određeni događaj sa ciljem izražavanja mišljenja i stavova, a održavaju se na otvorenom ili u zatvorenom prostoru, ne moraju se prijaviti. **ZJO 13**
- Da bi se jedno lice smatralo za organizatora mora da ispunjava tri uslova: pozivanje na okupljanje, pripremu i organizovanje, pored toga što će Ministarstvu unutrašnjih poslova biti prijavljen kao takav. **ZJO 10 i 12**
- U skladu sa tim Zakon predviđa mogućnost da se spontanim mirnim okupljanjem neće smatrati ono na koje poziva fizičko ili pravno lice koje je, u skladu sa odredbama zakona, organizator okupljanja. **ZJO 13 stav 3**
- Sloboda okupljanja se može ograničiti ukoliko postoji ugrožavanje bezbednosti ljudi i imovine, javnog zdravlja ili kada nastupi i opasnost od nasilja i drugih oblika narušavanja javnog reda u većem obimu. **ZJO 8**

- Prilikom lišenja slobode (hapšenja) policijski službenici Vam mogu privremeno oduzeti mobilni telefon. **Pre odlaska na proteste ili drugo javno okupljanje važno je da zapamtite broj telefona odabranog advokata u slučaju privodenja. Ako kojim slučajem ne možete da se setite broja mobilnog telefona Vašeg izabranog advokata (branionca), tražite od policije tj. zamenika javnog tužioca/sudije da isti nađe po imenu i prezimenu sa liste Advokatske komore Srbije tj. Advokatske komore grada gde advokat ima kancelariju, a koja se vodi na internet sajtu komore.**

Legitimisanje i pretraga

- Pravo da legitimisu imaju policajci i komunalni policajci. **ZP 64, 76 ZK 16, 19**
- Prilikom legitimisarja, zatražite da Vam policajac pokaže legitimaciju, ukoliko na sebi nema vidna obeležja (značka sa službenom legitimacijom koja sadrži ime, prezime, broj legitimacije). Posebno obratite pažnju na njihova imena kako biste kasnije mogli da zaštите svoja prava ako do povrede dođe. **ZP 37**

- Ukoliko službena lica ne žele da pokažu legitimaciju, niste dužni da odgovarate na pitanja niti da pokazujete svoja dokumenta.
- Ukoliko ste stariji od 16 godina u obavezi ste da nosite ličnu kartu sa sobom i da je pokažete na zahtev službenog lica. **ZLK 3, 21**
- Ukoliko kod sebe nemate ličnu kartu ili odbijete da je pokažete službenom licu, može Vam biti izrečena novčana ili kazna zatvora. **ZLK 29**
- Policajac mora da Vam saopšti razlog legitimisanja, osim u izuzetnim situacijama ako se prikupljaju obaveštenja o krivičnom delu koje se goni po službenoj dužnosti i ako bi to moglo ugroziti postizanje cilja provere. **ZP 75**
- Razlozi za legitimisanje mogu biti: sumnjivo ponašanje; zaticanje na mestu izvršenja krivičnog dela ili prekršaja; postojanje verovatnoće da je lice učinilac krivičnog dela ili prekršaja; fizička sličnost sa licem za kojim se traga. **ZP 75**
- Odgovorajte ljubazno na pitanja. Pitajte na miran način zašto ste zaustavljeni.

Pregled Vaše odeće/automobila

- Ukoliko službena lica počnu sa pregledom Vaše odeće ili automobila, ne suprotstavljajte se. **ZP 97**
- Imate pravo da Vas pregleda službeno lice istog pola kao i vi. **ZP 97**
- Imate pravo da podnesete pritužbu nadležnom sudiji za prethodni postupak/nadležnom organu povodom radnji ovlašćenih službenih lica. **ZP 234 i 286 ZKP**
- **Ako se na vratima Vašeg stana/kuće/poslovnih i drugih prostorija pojave ovlašćena službena lica**, dužni ste da ih pustite unutra samo ukoliko Vam pokažu naredbu o pretresanju. U suprotnom, niste dužni da otvarate vrata. **ZKP 152**
- U ovom slučaju morate znati da službena lica mogu ući u stan i bez Vašeg pristanka ako:
 - neko zove u pomoć
 - radi neposrednog hapšenja učinioца krivičnog dela
 - radi izvršenja odluke suda o pritvaranju ili dovodenju okrivljenog

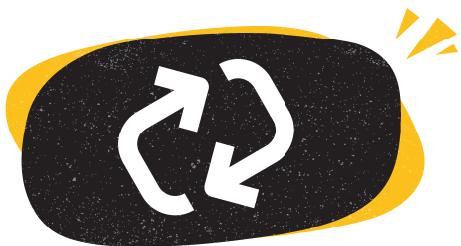
- radi otklanjanja neposredne i ozbiljne opasnosti za ljude ili imovinu
- ako se prepostavlja oružani otpor ili druga vrsta nasilja
- ako se očigledno priprema ili je u toku uništavanje traga vira krivičnog dela/predmeta važnih za postupak **ZKP 158 i 156**
- Pre početka pretresa, imate pravo da tražite da Vaš advokat prisustvuje i da se ne započinje sa pretresom dok ne stigne. Važno je napomenuti da Vaš advokat ima rok od 3 sata da se pojavi. **ZKP 156**
- Pretresanje se vrši obazrivo, uz poštovanje dostojarstva ličnosti, prava na intimnost i bez nepotrebnog ramećenja kućnog reda. Po pravilu, sprovodi se danju, a izuzetno i noću, između 22 i 6 časova, ako je danju pretres započet pa nije dovršen ili je to, pak, određeno naredbom za pretresanje. **ZKP 157**
- Ako išta od pretresnih racnji na bilo koji način vredna Vaše dostojarstvo, ljubazno stavite do znanja ovlašćenom službenom licu i zapamtite što više detalja iz razgovora sa njim. **ZKP 157**
- Ne potpisujte zapisnik o pretresanju stana i drugih prostorija, kao i potvrdu o privremeno oduzetim predmetima, ako stvari koje su navedene u njoj nisu Vaše bez obzira što piše da su nađene prilikom pregleda Vašeg stana/kuće/pregleda Vaše odeće/automobila. U tom slučaju tražite da u delu zapisnika/potvrde koji je predviđen za potpis bude naznačeno ODBIO/LA DA POTPIŠE **ZKP 157**

Ako Vam je oduzet predmet

- Organi koji sprovode pretres mogu Vam privremeno oduzeti predmete koji se po Krivičnom zakoniku moraju oduzeti ili koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku. **ZKP 147**
- Tom prilikom, policijski službenik će Vam izdati potvrdu u kojoj će se oni opisati, navesti gde su pronađeni, podaci o licu od koga se predmeti oduzimaju, kao i svojstvo i potpis lica koje radnju sprovodi. **ZKP 150**
- Ukoliko Vam policijski službenik privremeno oduzme predmet, on će Vam o tome izdati potvrdu koja sadrži podatke o predmetu. Razlozi za oduzimanje predmeta su najčešće:
 - oduzimanje predmeta koji je namenjen za izvršenje krivičnog dela ili prekršaja, potiče ili je nastao kao posledi ca izvršenja krivičnog dela ili prekršaja;
 - ako je oduzimanje predmeta neophodno za zaštitu opštne bezbednosti;
 - kada lice kome je oduzeta/ograničena sloboda može da iskoristi taj predmet za samopovređivanje, napad ili bekstvo.
 - ako je to određeno drugim zakonom ZP 92

Povraćaj privremeno oduzetih predmeta

- Predmeti koji su Vam u toku postupka privremeno oduzeti, biće Vam vraćeni ako prestanu razlozi zbog kojih su oduzeti. Ako Vam je privremeno oduzeti predmet neophodan pre pravnosnažno završenog sudskog postupka, on Vam može biti vraćen, na Vaš zahtev, i pre prestanka razloga zbog kojeg je oduzet, uz obavezu da ga na zahtev organa postupka donešete, ako je to potrebno. **ZP 93, ZKP 151**
- Ako je odlukom suda oduzimanje predmeta neophodno radi zaštite interesa opštne bezbednosti ili razloga morala, neće Vam biti vraćeni ni nakon pravnosnažno završenog sudskog postupka. **535 ZKP**

U policiji/javnom tužilaštvu:

- Ako vas policajac privede, tražite da o tome telefonom obaveštite svoju porodicu/prijatelja/advokata. **ZKP 293**
- Ako ste povređeni zahtevajte pregled kod lekara kojeg izaberete. Ako nije dostupan, onda lekara koga odredi javni tužilac/sud. **ZKP 69**
- Pitajte da li ćete biti zadržani. Ukoliko je odgovor potvrđan, tražite od policije rešenje o zadržavanju, da o tome obaveste Vašeg advokata, ili da Vam postave branioca po službenoj dužnosti. **ZKP 294**
- U pritvoru mogu da Vas zadrže najviše 48 sati od ovog trenutka. U što kraćem roku morate biti odvedeni postupajućem sudiju/tužiocu. **ZKP 69**
- Ako ste zadržani duže od 48 sati, a niste predati sudiji, moraju vas pustiti na slobodu **ZKP 69**
- Vi/branilac imate pravo žalbe na rešenje o zadržavanju od 48 sati, koju podnosite u roku od 6 sati od dostavljanja rešenja. Sudija odlučuje o žalbi (koja ne zadržava izvršenje rešenja) u roku od 4 sata od prijema žalbe. **ZKP 294**

- Ako ste zatečeni u vršenju prekršaja, možete biti privедeni i zadržani 24 sata, o čemu mora biti obavešteno lice po Vašem izboru. Na rešenje o zadržavanju Vi/branilac imate pravo žalbe u roku od 4 sata od dostavljanja rešenja. O žalbi se odlučuje u roku od 4 sata. **ZPr 190**

Na saslušanju:

- Ne započinjite sa davanjem iskaza pre nego što se branilac pojavi. Insistirajte da saslušanje bude u prisustvu Vašeg advokata ili branioca po službenoj dužnosti. **ZKP 68**
- Ako ne obezbedite branioca u roku od 24 sata ili izjavite da ne želite branioca, tužilac će Vas odmah saslušati. Ako Vas terete za krivično delo koje predviđa obaveznu odbranu, dobićete branioca po službenoj dužnosti. **ZKP 85**
- Imate pravo na odbranu siromašnog ako Vas terete za delo za koje se može izreći kazna zatvora preko 3 godine. Tražite je ako nemate dovoljno sredstava za svog advokata, a rečeno Vam je da nećete imati branioca po službenoj dužnosti. **ZKP 77**
- Pre početka saslušanja imate pravo na poverljiv razgovor sa braniocem. Ovaj razgovor нико ne može da sluša, samo

da nadzire gledanjem. Pre prvog saslušanja imate pravo da pročitate krivičnu prijavu, zapisnik o uviđaju i nalaz i mišljenje veštaka. **ZKP 69**

- Vaša prava su da:
 - › Vas što pre obavete o delu za koje se teretite i ostalim detaljima optužbe, a svakako pre prvog saslušanja, podrobno na jeziku koji razumete
 - › sve što izjavite bude korišćeno kao dokaz u postupku
 - › ništa ne izjavite - da se branite čutanjem
 - › uskratite odgovor na pitarje, bez obrazloženja
 - › slobodno iznesete svoju odbranu - svojim rečima i bez prekidanja drugih
 - › priznate ili ne priznate krivicu **ZKP 68**
 - › imate pravo da koristite svoje beleške pri iznošenju svoje odbrane **ZKP 86**
 - › se branite sami ili uz pomoć branioca, u skladu sa zakonom **ZKP 68**
- Tokom saslušanja proverite da li je u zapisnik o saslušanju uneto šta ste rekli. Posle završetka saslušanja tražite da ga pročitate. Nemojte potpisivati zapisnik ako imate primedbu. Tražite da se primedbe unesu u zapisnik i potpišite samo ukoliko budu unete. Tražite svoj primerak zapisnika o saslušanju. ZKP 235
- Navedite svoju tačnu adresu. Ako na zapisniku navedete adresu na kojoj niste dostupni, a ovlašćeni organ pokuša

da Vas kontaktira, možete biti pritvoreni. Obavezno se odažovite na poziv organa postupka. **ZKP 188, 195**

Nakon saslušanja:

- Nakon saslušanja će sudija odlučiti da li ćete se braniti sa slobode ili će Vam biti određen pritvor. **ZKP 212**
- Na rešenje o određivanju/produženju pritvora Vi/branilac imate pravo žalbe u roku od 3 dana. **ZKP 466**
- Odluka o žalbi se donosi u roku od 48 sati. **ZKP 214**

Legenda:

Zakon o ličnoj karti.....	ZLK
Zakon o policiji.....	ZP
Zakon o komunalnoj policiji	ZK
Zakonik o krivičnom postupku	ZKP
Zakon o prekršajima.....	ZPr

NAPOMENA: ovaj dokument je informativne prirode,
ne predstavlja pravni savet i ne može prejudicirati ishode
eventualnih sudskih postupaka.